

IN MEMORIAM

Dr. Ramon Pou i Rius

Vic, 20 març 1928 – 11 setembre 2012

Ramon Pou i Rius va néixer a la ciutat de Vic el dia 20 de març de l'any 1928, va seguir els estudis d'Humanitats al Seminari Conciliar de Vic i al centre de la Universitat Pontifícia de Comillas (Santander). Entre els anys 1948 i 1950 va estudiar filosofia i teologia en aquesta mateixa universitat. Durant els anys 1951-1955 va ampliar els estudis de teologia a la Universitat Gregoriana de Roma, estudis que acabà amb el grau de Llicenciat. El dia 8 de desembre de 1954 va ser ordenat sacerdot de la diòcesi de Vic. Després d'un temps d'exercir el seu ministeri sacerdotal com a vicari a la parròquia de Sallent, tornà a Roma per prosseguir els estudis, ara de filosofia, a la Universitat Gregoriana. Acabà aquests estudis amb la redacció de la tesi doctoral «El método filosófico en los pensadores renacentistas de la Corona de Aragón» i que li va servir per a obtenir el grau de doctor en filosofia (maig de 1957). La tesi fou publicada en la col·lecció *Analecta Sacra Tarraconensia* amb el núm. XLII, col·lecció editada pel Seminari Diocesà de Barcelona, afiliat a la Universitat Gregoriana de Roma. Els anys 1958-1960 els passà seguint cursos de grau a la Facultat de Teologia Catòlica de la Universitat de Munich. Posteriorment, l'any 1977, completà els seus estudis de filosofia, obtenint el grau civil de llicenciat en aquesta disciplina per la Facultat de Filosofia i Lletres de la Universitat Autònoma de Barcelona.

De retorn al bisbat de Vic, l'any 1962 va ser nomenat consiliari diocesà de les noies d'Acció Catòlica i, dos anys més tard, va ser nomenat censor d'ofici del bisbat de Vic, càrrec que va exercir durant molts anys. A començaments de curs 1963-64 es va incorporar al cos de professors del Seminari de Vic, iniciant la seva tasca docent com a professor de Teologia i Sagrada Litúrgia,

docència que va exercir fins a l'any 1969. Amb l'erecció de la Facultat de Teologia de Catalunya a l'any 1968, el doctor Ramon Pou començà a formar part del cos de professors d'aquesta Facultat com a membre del Departament de Teologia Sistemàtica. A partir de l'any 1978 passà a ser professor ordinari de la mateixa Facultat, càrrec que va mantenir fins a la seva jubilació l'any 1998.

Durant els seus llargs anys de docència a aquest centre, la seva labor es va centrar sobretot en els camps de l'Eclesiologia, la Litúrgia i la Sacramentologia. Les mateixes matèries les va impartir també a l'Institut de Teologia de Barcelona, al Centre Teològic «Martí Codolar» i al Centro de Estudios Pastorales de Barcelona. A partir de l'any 1967 va ser un dels principals promotors de l'Escola de Teologia de Vic, on amb entusiasme i convenciment va treballar per donar a conèixer amb profunditat i equilibri els canvis que, sobretot en el camp de l'elesiologia, havia significat la celebració del Concili Vaticà II. Aquesta necessitat, d'una renovació eclesial en profunditat i amplitud, la va saber fer expansiva a través dels nombrosos curssets i conferències impartits durant aquests anys daurats del post-concili. El dia del seu enterrament, el secretari general-canceller de la diòcesi de Vic, Mn. Joan Mir, va dir a aquest respecte: «Segurament que avui és un dia molt escaient per a recordar que el Dr. Ramon Pou, juntament amb el seu íntim i inseparable amic Mn. Ramon Sala, també natural de Vic, van ser els qui, per indicació del bisbe Dr. Ramon Masnou, [...] dugueren a terme una gran tasca de divulgació del Concili Vaticà II, recorrent molts pobles i ciutats del bisbat. Són ells els qui ens van ensenyar a aplicar la reforma litúrgica. Aquests dos professors amics, amb les seves conferències i amb la seva docència a l'Escola de Teologia de Vic, van saber desvetllar en els preveres, religiosos i laics de la nostra generació l'interès pel Concili i aconseguiren de fer-nos estimar i fins i tot apassionar-nos per aquells nous horitzons que ens proposava l'assemblea eclesial ecumènica.» El Dr. Ramon Pou va destacar entre els teòlegs catalans per la tasca portada a terme dins l'Associació de Teòlegs Catalans, en el si de la qual va ser membre del Consell Directiu durant molts anys.

La seva llarga labor docent va anar acompanyada dels càrrecs de president de la Comissió Diocesana de Litúrgia del Bisbat de Vic, des de l'any 1965; va ser membre de la Comissió Interdiocesana per a la versió dels textos litúrgics al català; membre de la Comissió Interdiocesana de Litúrgia dels bisbats de Catalunya; membre del Consell Acadèmic de l'Institut de Teologia de Barcelona des de l'any 1973; membre del Consell de Redacció de la *Revista Catalana de Teologia*. Durant sis anys va ser Vocal del Consell Permanent de la Facultat de Teologia de Catalunya. Bon coneixedor de la llengua alemanya, li agradava no

perdre'n ni el gust ni la pràctica, cosa que el portava cada estiu a passar una bona temporada a la petita ciutat de Wald, al nord del llac de Constança, on feia el servei religiós a les monges benedictines que regenten una prestigiosa escola de noies. D'aquesta manera, a més de no perdre el gust per la llengua alemanya, podia refer tant el cos com l'esperit. Satisfet, solia parlar d'aquestes estades com d'una refeta interior i exterior que li permetia de reprendre les seves ocupacions acadèmiques i pastorals de casa amb nova empena i també amb noves idees.

Al costat de les seves tasques docents i de gestió, entre les seves obres d'investigació i alta divulgació, cal fer menció de la ja nomenada tesi doctoral en filosofia. I, entre les moltes obres i articles de contingut més estrictament teològics, cal assenyalar d'una manera particular *Nuestro ministerio. Dimensiones bíblicas del culto cristiano*, publicat a la meritòria i ja desapareguda editorial Estela l'any 1962; els tres volums de *Visquem l'any litúrgic*, dedicats respectivament a l'Advent, Quaresma i Pasqua, editats els anys 1961-1963; la seva col·laboració a *Què és un sacrament?* en l'obra de col·laboració *De la fe a la teologia*, editada per la Facultat de Teologia de Catalunya l'any 1973. L'any 1989 va aparèixer a la col·lecció «Saurí» l'obra cabdal de l'eclesiologia del Dr. Ramon Pou: *Iguals en la fe. Cosmovisió eclesial* [(Saurí 89), Barcelona: PAM 1989, 196 pp.], i, a la mateixa col·lecció, núm. 121, l'any 1995, va publicar *Creador i Creatura: La sacramentalitat de l'univers*. Ambdós llibres són obres d'una gran maduresa teològica, concebudes en forma de «meditació», la primera entesa com a «sinònim de reflexió teològica, i una reflexió que alhora és contemplativa i crítica» on plasma el seu tarannà eclesiològic i ensems posa de manifest la profunditat del seu pensament teològic. Fent esment directe del títol, afegeix: «Es mou tota entorn d'un tema ben concret que és la qüestió del binomi clergues i laics. Això m'ha dut a la contemplació reflexiva del nucli més vital de l'existència i el ser de l'església tal com Déu l'ha projectada i suscitada» (5). I, en la segona obra, diu ell, «contemplem l'univers-harmònic, i ens interroguem on és l'energia que l'ha establert i l'empeny cap a un desenrotllament progressiu. I en el nostre *esperit* afirmem l'*Esperit creador*, l'Esperit que plana sobre els éssers, els elements i els homes» (5-6). En l'acte de la inauguració acadèmica del curs 1979-1980 de la Facultat de Teologia de Catalunya el Dr. Pou va pronunciar la Lliçó inaugural amb el títol *L'Església de l'Esperit de Jesucrist. Perspectiva pneumatològica segons el nr. 8, 1 de la Lumen Gentium*.

Al costat d'aquestes obres cal fer esment també dels nombrosos articles i butlletins bibliogràfics de tema estrictament teològic o litúrgic publicats en les revistes especialitzades *Phase*, *Qüestions de Vida Cristiana*, *Quaderns de Pas-*

toral, *Revista Catalana de Teologia*, *Rivista Liturgica* de Torino, així com també a *Ausa*, revista del Patronat d'Estudis Ausonencs de Vic i a la qual va aportar una sèrie de treballs de signe més localista, però sempre de gran interès.

Des de l'any 1998, any en què es va retirar del camp de la docència, fins al dia de la seva mort, ha estat canonge la de Catedral de Vic i, a partir de l'any 2000, formava part de la Junta de Govern del Museu Episcopal de Vic en representació del Capítol de canonges.

Ramon Pou va ser un home tremendament sensible i d'un esperit eminentment artístic. A partir dels anys vuitanta va començar a pintar i, per cert, que amb gust i delicadesa. Bona mostra del seu art són les diferents exposicions que va fer a partir de l'any 1986 en què s'estrena a la «Sala d'exposicions de l'Obra Cultural de la Caixa de Pensions», de Sant Sadurní d'Anoia; un any més tard en fa una a Granollers i, després, dues a Vic, una a la Sala d'Exposicions de la Caixa de Manlleu i una altra al Temple Romà. Amb un estil molt particular va saber expressar el seu refinat sentit pel petit detall, els racons amagats o les trencades teulades de la ciutat de Vic. No seria gens agosarat que entre els seus amics i coneguts sorgís l'idea de fer una exposició antològica pòstuma de l'obra pictòrica del Dr. Pou.

L'any 1995, en el marc dels Actes de la Festa Major, el Dr. Ramon Pou va pronunciar la conferència en la Sala de la Columna de l'Ajuntament de Vic, amb el títol «El Balmes de Josep Pla», i que, després, fou publicada amb el núm. 27 de la col·lecció «Parlaments», editada per l'Ajuntament de Vic.

Home d'una constant presència ciutadana, molts ciutadans recordaran el Dr. Pou per les seves aportacions, sovint decisives, en el camp de l'enriquiment cultural i artístic de la seva ciutat natal. El seu bon humor i bonhomia s'escampaven fàcilment entre els seus amics i contertulians i no eren pocs aquells que n'apreciaven, d'una manera particular, el seu acompanyament i guiatge en viatges i sortides, ja fossin culturals ja fossin estrictament religiosos. Els seus companys i amics recorden amb especial gratitud, entre altres, dues peregrinacions: una a Terra Santa i l'altra a Assís. De Terra Santa en recorden la seva homilia al cim de la Muntanya de les Benaurances, i a Assís es va adreçar als assistents a la celebració amb les paraules: «Hem vingut a pelegrinar a la tomba d'un joglar del Senyor que morí el 3 d'octubre de 1226 a quaranta-quatre anys. Hem vingut a pelegrinar amb esperit evangèlic, pelegrinatge que vol ser una paràbola del nostre pas per la vida vers el Creador.»

Actualment estava jubilat i residia a la casa sacerdotal de Vic. Durant els darrers anys, a Ramon Pou li havia agradat escriure breus reflexions sobre fets de la vida diària, eclesial o civil, i enviar-los als seus amics i coneguts. Pocs dies abans de morir va lliurar a Mn. Joan Torra un plec d'escrits, agru-

pats sota el títol *L'Esperit, llavor de l'Univers*, amb l'encàrrec de publicar-los si fos possible. Després d'un bon repàs, Mn. Joan n'està entusiasmat i ja busca qui el pugui ajudar en el compliment de l'encàrrec. El Dr. Pou manté en aquests escrits, el que podem ben considerar com el seu testimoni espiritual, redactat en el seu estil planer i directe que el va caracteritzar durant tota la vida i el va acompanyar fins al moment del seu traspàs. Esperem que el seu desig es pugui veure acomplert aviat i aquesta darrera obra pugui esperonar la reflexió de molts creients.

Va morir el dia 11 de setembre, al vespre, a l'Hospital General de Vic, a l'edat de vuitanta-quatre anys, dos dies després d'haver sofert un accident, aparentment sense més greus conseqüències, però que en realitat el va portar a la mort. Degut a l'absència forçada del bisbe de la diòcesi, va presidir el seu enterrament Mons. Dr. Jaume Tresserra, bisbe emèrit de Solsona i també professor emèrit de la Facultat de Teologia de Catalunya.

Josep Castanyé
Vic, setembre del 2012